

Utlåtande 2016:131 RIII (Dnr 106-129/2016)

Inrättandet av två nya Jobbtorg

Motion (2016:10) av Johanna Sjö (M)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motion (2016:10) av Johanna Sjö (M) om inrättandet av två nya Jobbtorg anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Emilia Bjuggren anför följande.

Ärendet

Johanna Sjö (M) föreslår i en motion till kommunfullmäktige att staden ska inrätta två nya Jobbtorg. Jobbtorgen ska enligt Johanna Sjö särskilt fokusera på validering av kunskap och utländsk utbildning för nyanlända.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, Arbetsförmedlingen Marknadsområde Stockholm Gotland och Universitets- och Höskolerådet. Universitets- och Höskolerådet har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret bedömer att stadens befintliga verksamheter och jobbtorg tillgodoser behovet hos nyanlända i dagsläget samt framhåller att ansvaret för validering av utländska universitetsexamina samt validering av kunskap för yrkesarbetare idag ligger i Arbetsförmedlingens uppdrag inom ramen för etableringen.

Arbetsmarknadsnämnden bedömer att det i dagsläget inte finns skäl att öppna ytterligare jobbtorg eftersom befintliga verksamheter tillgodoser behovet hos gruppen utrikes födda. Nämnden understryker Arbetsförmedlingens uppdrag att erbjuda validering inom ramen för etableringen.

Arbetsförmedlingen Marknadsområde Stockholm Gotland anser att Arbetsförmedlingen behöver stärka etablerade samverkansstrukturer med Jobbtorg Stockholm och ser positivt på att utöka det vägledande, motiverande och/eller validerande arbetet gemensamt med Stockholms stad inom ramen för den befintliga Jobbtorgs-organisationen.

Mina synpunkter

I Stockholms stad finns goda förutsättningar för att lyckas med ett ökat flyktningmottagande. Staden har en stark ekonomi och ett konkurrenskraftigt näringsliv som växer och nyanställer. Arbetslösheten sjunker i hela staden. Möjligheterna till arbete i Stockholm är goda för personer med kunskaper i svenska samt utbildning och/eller färsk arbetslivserfarenhet.

Behovet av utbildad arbetskraft är stort. Därför behöver staden prioritera insatser för att förbättra nyanländas utbildningsmöjligheter samt ta tillvara på den kompetens, utbildning- och yrkesbakgrund som nyanlända tar med sig till Sverige och Stockholm. Det kräver ett nära samarbete med Arbetsförmedlingen inom ramen för etableringen.

Frågan om validering är mångfacetterad och mycket viktig. Ansvar för validering av utländska universitetsexamina samt validering av kunskap för yrkesarbetare ligger idag i Arbetsförmedlingens uppdrag inom ramen för etableringen. För att validering ska vara gångbar inte enbart inom Stockholms stad som arbetsgivare utan även i det privata näringslivet och på andra platser i landet är det av högsta vikt att vi får en tydlig nationell samordning kring frågan. Arbetsmarknadens parter har också en viktig del i detta.

Arbetsmarknadsnämnden erbjuder idag särskilt stöd till utrikes födda akademiker genom sfi-verksamheterna Stockholms intensivsvenska för akademiker (SIFA) och Sfx. Arbetsmarknadsnämnden erbjuder även yrkesutbildningar för invandrare (YFI) inom ramen för sfi. Samverkan sker också med en rad branschföretag inom byggbranschen, restaurangbranschen och inom äldreomsorgen. YFI riktar sig till alla som är studerande inom sfi eftersom inget krav ställs på tidigare yrkesutbildning eller akademiska meriter.

Arbetsförmedlingen har inom ramen för etableringsuppdraget ansvaret för nyanländas etableringsplan med tillhörande arbetsmarknadsinsatser.

Nyanlända erbjuds att studera sfi samt samhällsorientering i kommunens regi men för övriga arbetsmarknadsinsatser ansvarar Arbetsförmedlingen. Detta innebär konkret att Jobbtorg Stockholm och dess verksamheter inte kommer i kontakt med nyanlända under den tid de deltar i etableringen hos Arbetsförmedlingen.

Snarare än att skapa nya organisationer bör staden utveckla och förbättra samarbetet med Arbetsförmedlingen för att säkerställa att nyanlända tidigt får tillgång till det offentliga insatser och kan etablera sig på arbetsmarknaden.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion (2016:10) av Johanna Sjö (M) om inrättandet av två nya Jobbtorg

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet Cecilia Brinck (M) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Motion (2016:10) av Johanna Sjö (M) om inrättande av två nya jobbtorg bifalls.
2. Därutöver anføres följande.

Sveriges kommuner, däribland Stockholm, står efter 2015 års flyktingvåg inför betydande utmaningar att integrera nyanlända i samhället och att finna vägar in i arbete för dessa människor för att motverka ett ökande utanförskap. Det ställer stora krav på staden och förutsätter en tydlig planering och konkreta åtgärder för att nyanlända snabbt ska komma i arbete och etablera sig i det svenska samhället. Därför behöver vi fler verktyg för att bryta det befintliga utanförskapet, som är särskilt högt bland människor med utländsk bakgrund, och underlätta för nyanländas etablering. Två nya jobbtorg, med uppdrag att underlätta processerna med validering av utländska universitetsexamina och yrkesarbetares kunskaper, kan bidra till en förbättrad integration och en snabbare väg in på arbetsmarknaden.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2016:10) av Johanna Sjö (M) om inrättandet av två nya Jobbtorg anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den 24 augusti 2016

På kommunstyrelsens vägnar:
KARIN WANNGÅRD

Emilia Bjuggren

Ulrika Gunnarsson

Reservation anfördes av Cecilia Brinck, Johanna Sjö, Markus Nordström, Jonas Nilsson och Lars Jilmstad (alla M) med hänvisning till Moderaternas reservation i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Johanna Sjö (M) presenterar i en motion förslag om inrättandet av två nya jobbtorg. Enligt motionen finns det behov av att öppna ytterligare två nya jobbtorg med särskild fokus på utrikes födda. De två nya jobbtorgen ska enligt Johanna Sjö arbeta med fokus på utländska akademiker med uppdrag att underlätta processerna med validering av kunskap och utländska universitetsexamina respektive arbeta med nyanlända yrkesarbetare för att underlätta validering av kunskap.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, Arbetsförmedlingen Marknadsområde Stockholm Gotland och Universitets- och Högskolerådet. Universitets- och Högskolerådet har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 7 juni 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Arbetsmarknaden i Stockholm är generellt god och arbetslösheten är låg, men samtidigt finns det utmaningar. Behovet av utbildad arbetskraft är stort och möts inte helt av de arbetssökandes utbildningsnivå. Möjligheterna till arbete i Stockholm är goda för personer med kunskaper i svenska samt utbildning och/eller färsk arbetslivserfarenhet. För att lyckas med integrationen är det avgörande att nyanlända kommer in på arbetsmarknaden, och stadsledningskontoret delar uppfattningen att staden bör prioritera insatser för att förbättra nyanländas utbildningsmöjligheter och förutsättningarna för inträde på arbetsmarknaden.

Stadsledningskontoret delar motionärens uppfattning är att det finns ett stort behov av insatser som syftar till förbättrad integration och kortare väg till arbete för nyanlända. Kontoret bedömer att stadens befintliga verksamheter och jobbtorg tillgodoser behovet hos gruppen i dagsläget, bland annat genom de yrkesinriktade utbildningar som sfi och vuxenutbildningen erbjuder, samt aktiviteter och insatser för inskrivna på jobbtorgen. Ansvar för validering av utländska universitetsexamina samt validering av kunskap för yrkesarbetare ligger idag i Arbetsförmedlingens uppdrag inom ramen för etableringen.

Stadens verksamheter och insatser måste ständigt utvecklas för att möta både de nyanländas och arbetsmarknadens behov. Stadsledningskontoret bedömer däremot inte att det finns behov av att inrätta två nya jobbtorg i dagsläget. Stadsledningskontoret föreslår att motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 15 maj 2016 att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Johanna Sjö m.fl. (M), *bilaga 1*.

Arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 4 maj 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Arbetsmarknadsnämnden erbjuder idag särskilt stöd till utrikes födda akademiker genom sfi-verksamheterna Stockholms intensivsvenska för akademiker (SIFA) och Sfx. På Stockholms Intensivsvenska för Akademiker (SIFA) läser studerande tillsammans med andra med en akademisk examen. Den studerande förbereds för arbete inom sitt utbildningsområde. Den studerande går från nybörjare i svenska till grundläggande behörighet för universitet på ca 1,5 år. Utbildningen är anpassad efter målgruppen akademiker och studietakten intensiv. Inom ramen för SIFA erbjuds tre sfx-utbildningar för ingenjörer, pedagoger, jurister, ekonomer & samhällsvetare. Utöver detta erbjuder Stockholms stad i samverkan med länets övriga kommuner möjlighet att läsa yrkesinriktad sfi, så kallad sfx, för bussförare, företagare, hantverkare, lastbilsförare, medicinsk personal och programmerare.

Arbetsmarknadsnämnden erbjuder även yrkesutbildningar för invandrare (YFI) inom ramen för sfi. YFI finansieras av Stockholms stad och Europeiska Socialfonden och är ett samverkansprojekt mellan vuxenutbildningen, sfi och yrkesgymnasier i Stockholms stad. Samverkan sker också med en rad branschföretag inom byggbranschen, restaurangbranschen och inom äldreomsorgen. Målet är att ta fram ett arbetssätt där andraspråkslärare och yrkeslärare samarbetar från första dagen i utbildningen. Yrkesutbildningen, en formell yrkeskompetens och goda språkkunskaper ger eleven en bra chans att få jobb. YFI ger eleverna goda kunskaper om arbetslivet i Sverige och särskilt goda kunskaper om den bransch eleven har valt som inriktning för sina studier. Praktik, företagsbesök, besök från företag, och APL (arbetsplatsförlagt lärande) under den gymnasiala yrkesutbildningen ger en nära koppling av utbildningen till arbetslivet. YFI riktar sig till alla som är studerande inom sfi eftersom inget krav ställs på tidigare yrkesutbildning eller akademiska meriter.

Arbetsförmedlingen har inom ramen för etableringsuppdraget ansvaret för

nyanländas etableringsplan med tillhörande arbetsmarknadsinsatser. Nyanlända erbjuds att studera sfi samt samhällsorientering i kommunens regi men för övriga arbetsmarknadsinsatser ansvarar Arbetsförmedlingen. Detta innebär konkret att Jobbtorg Stockholm och dess verksamheter inte kommer i kontakt med nyanlända under den tid de deltar i etableringen hos Arbetsförmedlingen. Nyanlända kan vara inskrivna i etableringen upp till 24 månader. Efter detta erbjuds de som ännu inte etablerat sig på arbetsmarknaden möjligheten att skrivas in i jobb- och utvecklingsgarantin.

Majoriteten av de nyanlända som skrivs in i jobbtorget verksamheter kommer via försörjningsstöd och stadsdelsnämnderna. Detta innebär att dessa personer ofta har en längre tids arbetslöshet bakom sig och står ofta långt ifrån arbetsmarknaden. Det är få utrikesfödda akademiker som återfinns bland de inskrivna på jobbtorgen. Under en kalendermånad är det i genomsnitt cirka 50 personer med registrerad eftergymnasial utbildning av de utrikes födda från länder utanför Norden. Dessa är fördelade på samtliga av nämndens åtta jobbtorg. Av samtliga inskrivna under år 2015 som uppgick till totalt 6 303 aspiranter vid Jobbtorg Stockholm var 771 av dessa utrikes födda med eftergymnasial utbildning. Detta motsvarar totalt cirka 12 procent av samtliga inskrivna under år 2015.

Arbetsmarknadsförvaltningens erfarenhet är att behoven hos utrikes födda med akademisk bakgrund som är inskrivna hos jobbtorgen inte skiljer sig från övriga målgrupper. Dessa individer har ofta samma behov av stöd och insatser som andra inskrivna med lägre utbildningsbakgrund. Den starka och kunskapsintensiva arbetsmarknaden i Stockholms stad gör att många med akademisk bakgrund hittar ett arbete. De flesta gör det under tiden som de får etableringsinsatser genom Arbetsförmedlingen. De som trots sina akademiska meriter inte lyckas hitta ett arbete under etableringstiden eller inom jobb- och utvecklingsgarantin hos Arbetsförmedlingen, och sedan skrivs in hos jobbtorgen, har ofta behov utöver att validera sina akademiska kunskaper. Utrikes födda akademiker erbjuds i likhet med övriga aspiranter inskrivna på jobbtorg individanpassade insatser baserat på sina enskilda behov. Utöver detta har Jobbtorg Stockholm ett nätverk med särskild fokus på akademiker i syfte att erbjuda anpassade insatser till inskrivna akademiker samt utbyta erfarenheter. Även Jobbtorg Matchning har under flera år haft en särskild satsning på gruppen akademiker.

Enligt Arbetsförmedlingens rapport om arbetsmarknadsläget i Stockholms län (2015) är personer som högst har förgymnasial utbildning den grupp som har svårast att etablera sig på arbetsmarknaden. Detta avser både utrikes och inrikes födda. Av inskrivna utrikes födda under år 2015 var det totalt 569 aspiranter med upp till sex års grundskola som högsta utbildningsnivå. Det var 509 aspiranter av de inskrivna utrikes födda som har nio års grundskola som högsta utbildningsnivå och 918 aspiranter med gymnasialnivå. Baserat på att arbetsmarknaden i Stockholms stad är kunskapsintensiv bedömer arbetsmarknadsförvaltningen att dessa aspiranter står längre ifrån arbetsmarknaden än utrikes födda med akademiska studier som högsta registrerade utbildningsnivå.

Med bakgrund av detta anser förvaltningen det inte motiverat att ytterligare jobbtorg ska inrättas med uppdraget att endast arbeta med utrikes födda akademiker samt yrkesarbetare med uppgiften att arbeta med validering. Detta eftersom befintliga verksamheter inom arbetsmarknadsnämnden tillgodoser utrikes föddas behov genom de utbildningar som sfi och vuxenutbildningen erbjuder samt aktiviteter och insatser på jobbtorgen för dem som är inskrivna där. I övrigt är det Arbetsförmedlingens uppdrag inom ramen för etableringen av nyanlända att erbjuda validering av utländska universitetsexamina samt validering av kunskap för yrkesarbetare.

Arbetsförmedlingen

Arbetsförmedlingen Marknadsområde Stockholm Gotlands yttrande daterat den 31 maj 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Vi delar bilden av ett Stockholm präglad av mångfald. Vi delar även uppfattningen om att Stockholm berikas och stärks av en ökad nettoinvandring. Det behövs utifrån ett tillväxt- och kompetensförsörjningsperspektiv. Stockholmsregionen står också inför stora utmaningar i och med rådande flyktingsituation. Stockholm Stad och Arbetsförmedlingen behöver med gemensam kraft bidra till att öka integrationen och korta vägen till arbete för utrikes födda. Detta både för de med akademisk utbildning och yrkeserfarenhet samt för de som saknar sådan kompetens. Vi ser behov av följande:

- att medvetet och snabbt arbeta med validering av kompetens för både akademiker och yrkesarbetare
- att tidigt matcha akademiker och yrkesarbetare mot tillgången på lediga platser
- att medvetet arbeta med kedjor av kompetenshöjande insatser för de som saknar utbildning eller yrkeserfarenhet (som nämns ovan)
- att hålla samman vårt gemensamma arbete för såväl inrikes födda som utrikes födda arbetssökande

Utifrån ovanstående behov så behöver Arbetsförmedlingen ytterligare stärka etablerade samverkansstrukturer med Jobbtorg Stockholm. Vi tror också det kan vara en framgångsfaktor, ur ett integrationsperspektiv, att hålla ihop arbetet med utländska arbetssökande (oavsett kompetens) i befintliga strukturer. Det vill säga, att inte inrätta särskilda jobbtorg för utrikes födda utifrån en integrationsaspekt då detta kan bidra till en upplevd förstärkt känsla av utanförskap.

Vi ser dock positivt på att gemensamt med Jobbtorg Stockholm försöka hitta erbjudande och tjänster som riktar sig mot akademiker och yrkesarbetare och som också kan medföra möjligheten att skapa nätverk för de arbetssökande oavsett inrikes eller utrikes född.

Vi tror således att det finns goda förutsättningar att utöka matchningen och det

vägledande, motiverande och/eller validerande arbetet gemensamt med Stockholms stad inom ramen för befintlig Jobbtorgs-organisation.

Reservationer m.m.

Arbetsmarknadsnämnden

Reservation anfördes av Johanna Sjö m.fl. (M) enligt följande.

1. Att bifalla motionen (2016:10) av Johanna Sjö om inrättandet av två nya jobbtorg
2. Att därutöver anføra följande;

Sveriges kommuner, framförallt Stockholm, står inför omfattande integrationsutmaningar. Under 2015 ansökte 162 877 personer asyl i Sverige varav 7600 bodde i Stockholm. Totalt beviljades antal person asyl i Stockholm stad. Det ställer stora krav på staden och förutsätter en tydlig planering och konkreta åtgärder för att nyanlända snabbt ska komma i arbete och kunna etablera sig i det svenska samhället.

Nyckeln till en lyckad integration är ett första jobb, dessvärre tar det idag 7-8 år för utrikesfödda att få ett arbete samt har validering av utrikes födda och nyanländas kompetens varit ett påtagligt problem. Tyvärr är därför förvaltningens svar mycket beklagligt, när stora integrationsutmaningar väntar Stockholm, behöver vi fler verktyg för att kunna bryta befintliga utanförskapet och underlätta för nyanländas etablering. Två nya jobbtorg med uppdrag att underlätta processerna med validering av kunskap och utländska universitetsexamina respektive arbeta med nyanlända yrkesarbetare för att underlätta validering av kunskap skulle kunna bidra till en förbättrad integration och en snabbare process.